

A légszeszgyár és a hatóság vitája.

Egy töredéke fekszik előttünk annak a beadványnak, amelyet legutóbb intézett a légszeszgyár a hatósághoz az áramárak fölemelése ügyében. Ez a töredék is ékes bizonyossága annak, hogy a vállalat nem zárkózik el a helyzet kiélesítésétől és az eddig tapasztaltak után sem hajlandó agresszív vitatkozási modoráról lemondani. A légszeszgyár azt vitatja, hogy az anyagoknak a háború következtében való nagy megrágulása termelési költségeit annyira növelte, hogy a szerződésileg megállapított egységárak mellett üzemére ráfizet. A hatóság, különösen a polgármester az egységárak fölemelését semmi körülmények között sem hajlandó jogosultnak elismerni, erre engedélyt a vállalatnak nem ad. Egységes ebben a véleményben és elhatározásban a hatósággal a közgyűlés, amely a légszeszgyár áremelési kérvényét két ízben utasította el egyhangulag.

A három utolsó hét eseményei is ismeretesebbek. A légszeszgyár nem törődve a hatóság véleményével és a közgyűlés határozatával, a várossal kötött szerződését egyoldalul módosítani kívánta, úgy, hogy hirdetményt tett közzé, amelyben közölte a fogyasztókkal, hogy az áramárakat március 22-től fölemeli. Nyilvánvaló, hogy ez az erőltetett kapaszkodás nagy visszatetszést szült. A szerződést az egyik szerződő fél ép legfontosabb pontjában nullifikálni akarta, nagyon helyes tehát, hogy a hatóság nyomatékosan figyelmezteti a polgárságot jogaira és minden jogos eszközt felhasznál annak megakadályozására, hogy a légszeszgyár a fogyasztókat szerződésellenes követelések támasztásával zaklathassa. Ezzel a dolog körülbelül el lenne intézve, fenmaradna még a vállalat számára egy út: a bírósághoz fordulni. Ezt a légszeszgyár — mint mondja — meg is fogja tenni, megelőzőleg azonban a már említett beadványában ismét olyan állításokat kockáztat meg, amelyek nem maradhatnak cáfolatlanul.

A légszeszgyár áremelési szándékaival szemben tudvalevőleg a hatóság egyik érve ez volt: az engedély 40 évre szól, a vállalat rentabilitását nem az határozza meg, hogy egy vagy két évben kevesebbet keres, vagy nem keres, mert bizonyára voltak és lesznek is évek, amikor ezt behozhatja; az az érv, hogy az ideai állítólag rossz esztendő, a vállalat tönkretételére vezet, akkor állhatna meg, ha rövid időre, 3—5 évre szóló szerződése lenne. Mindez természetesen arra az esetre szól, ha a légszeszgyár ideai esztendéje valóban rossz. Itt ne feledkezzünk meg arról, hogy az áremelést első ízben a tavalyi év közepe táján kérték. Azóta kiderült, hogy 1916 nem volt rossz esztendő. Ezzel szemben így érvel a légszeszgyár legutóbbi beadványában: A 40 év lejártá után minden, ami a gyár üzeméhez tartozik, jó karban a város tulajdonába megy át. Tehát a veszteség a vállalatot érzékenyebben sújtja, mert nemcsak hogy tőkéi jogos jövedelmezőségétől esik el, hanem elveszti annak a lehetőségét, hogy tőkéit visszakaphassa. A városnak a jogos áremeléstől való rideg elzárkózása kétszeresen méltatlan egy erkölcsi testülettől, mert nemcsak most akar ingyen szolgáltatást, hanem a vállalatot a megtérítés reménye nélkül akarja megfosztani befektetett és befektetendő tőkéitől. Végzetes tévedés. Fogadjuk el alapul, hogy az idén a vállalat nem keres, ráfizet. Természetes, hogy akkor az idén nem is amortizálhat. Azért nem lehet a dolgot úgy beállítani, mint ha ezzel egyszer és mindenkorra elveszítené a lehetőségét annak, hogy amortizáljon. Csak nem gondolják, hogy az ilyen állításnak egyetlen ember is hitelt fog adni? Az a kérdés, eddig amortizált-e a légszeszgyár? Ha eddig teljesítette ez irányú törvényes kö-

telességét, aminek jelentősége abban a pillanatban nyilvánvaló, amelyben a város megváltási jogával élni kíván, az ideai egyetlen, még be sem fejezett esztendő miatt ne legyenek ilyen nagy aggodalmak. Nemcsak tőkéi jogos jövedelmezősége marad meg, hanem annak a lehetősége is, hogy a még vissza nem szerzett tőkéit visszakaphassa. Mióta Ádámot kiűzték a paradicsomból, a légszeszgyár az első vállalat, amely meg meri kockáztatni azt az állítást, hogy ingyen szolgáltatást akar az, aki ragaszkodik ahhoz, hogy a szerződés szerinti árat fizesse. Azért, hogy a városhoz, mint erkölcsi testülethez méltatlannak ítéli a légszeszgyár ezt az eljárást, nem haragszunk. Miért ép ő találja a városhoz méltónak? Ugyanilyen elfogultság nélkül figyelmeztetjük arra, hogy mielőtti a jövőben a város eljárásának méltatásába bocsátkoznánk, gondoljon azokra a hervadhatatlan érdemekre, amelyeket a jó viszony ápolása körül szerzett, arra, hogy busásan akart Szegeden keresni, de olyan megnyilatkozásoktól mindig gondosan óvakodott, amelyek alapján a szegedi vállalatok közé sorolhattuk volna, arra, hogy szerződéses kötelezettségeit talán sohasem teljesítette.

Az orosz hadsereg Miljukov lemondását követeli.

— Az orosz és angol szocialisták a békéért. —

BERLIN, április 17. A Lokalanzeiger jelenti Hágából: Az orosz munkások Hollandiába érkezett egyik bizalmi embere azt mondta, hogy az orosz szocialisták nem akarják a háborút az angolok kedvéért folytatni, hanem béketárgyalásokat követelnek a központi hatalmakkal. Az orosz hadsereg nagyrésze követeli Miljukov lemondását, mert Miljukovot Anglia eszközének tekintik. Követelik, hogy az orosz, francia és angol szocialisták a nyilvános megbeszélést azonnal megkezdhessék. Ha ezen kívánságuknak a kormány nem tesz eleget, úgy elszakadásuk a kormánytól elkerülhetetlen.

AMSTERDAM, április 17. A Tijd irja: Azt hiszik, hogy a rendkívül kedvező körülményekre való tekintettel keleten a kö-

tette nagy hiányok és mulasztások nélkül. A beadvány annak bejelentésével végződik, hogy a vállalat a független és igazságos bíróság előtt megindítja keresetét. Az adott helyzetben csak ehhez van joga. Inzul-tálása azonban a város egész polgárságának, amikor a tanácsról fölényes, a polgármester eljárásáról gunyolódó hangon nyilatkozik. A törvényhatósági joggal fölruházott Szegednek megvannak a szervei, amelyek a hatóság működéséről véleményt mondhatnak, városi ügyekben kezdeményezhetnek, tanácskozhatnak, dönthetnek és kritizálhatnak. A légszeszgyár ismét megelégedik arról, hogy ezt az „erkölcsi testületet” a tanács és a polgármester képviselik. Nyomatékosan kell tehát figyelmeztetni a vállalat csöppet sem bölcs vezetőségét, hogy vélt jogainak érvényesítését ne ilyen eszközökkel keresse. Ha a légszeszgyár beadványaiban az utóbbi időben használt agresszív hangról nem mond le, a szerződés alapján kell észre téríteni. Ha majd föleszmél, talán észébe jut, hogy a szerződés nemcsak neki ad jogokat, hanem a városnak is, hogy vélt jogait is ildomosabb és célszerűbb megfelelő hangon és módon vitatni.

zeli időre várhatjuk a békét. — A Courant szerint minden attól függ, hogy melyik párt kerekedik fölül Oroszországban.

MÜNCHEN, április 17. A Münchener Nachrichten jelenti: Anglia független munkáspártja egy felhívást tett közzé Lloyd George miniszterelnök ellen, aki a központi hatalmak békejavaslatát hazug cselekedésként szerepelteti. Az örült háboruspárt ilyen trükkje ellen a pártvezetőség tiltakozik és felhívja a népet, hogy szabadítsa fel magát a rabszolgaság állól és lépjen Németországgal becsületes egyezségekre, mert Németország sohasem törekedett az angol nép megsemmisítésére.

Az olasz szocialisták is a békét sürgetik.

LUGANO, április 17. Az orosz forradalom rendkívül nagy hatást gyakorolt az olasz szocialistákra is. Az április 9-én Milanóban összeült szocialista kongresszus is a mielőbbi békekötés mellett foglalt állást. A kongresszus megállapította, hogy Olaszországban rendkívül fontos események készülnek, amelyeket részben az orosz forradalom, részben pedig a nagyfokú élelmiszerhiány idéz elő. Az olasz szocialisták Pétervárról bizalmas híreket kaptak arra nézve, hogy a béke sokkal közelebb van, mint hiszik. A kongresszus kijelentette, hogy az olasz szocialisták teljesen szolidárisok az orosz forradalommal. Nemcsak Pétervárról, hanem Milanoból is a szocialisták erélyes akciót indítottak, hogy az angol és francia szocialistákat is visszatérítsék az igazi szocialista álláspontra. Olaszországból már a legközelebbi napokban szocialista küldöttség megy Skandináviába.

Az Unio nem csatlakozik a londoni egyezményhez.

Rotterdam, április 17. Washingtonból jelentik a Morningpost-nak: Wilson elnök gondos mérlegelés után állítólag arra az eredményre jutott, hogy nem lenne helyes politika, ha az Unio aláírná a londoni egyezményt, vagy formális kötelezettséget vállalna, hogy csakis az összes szövetségesekkel együtt köt békét. Az ilyen megegyezés az Egyesült-Államok alkotmánya szerint amúgy sem lenne kötelező erejű, csakis akkor, ha jóváhagyás végett a szenátus elé terjesztenék, már pedig kétséges, hogy a szenátus elfogadná.

A mi frontjainkon nincs különös esemény.

BUDAPEST, április 17. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Mindhárom hadszíntéren a szokásos harci tevékenység folyik. Egyébként különös esemény nem történt.

HÖFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.